

Big Bang!

Van oerchaos naar kosmos...

De Big Bang wordt gezien als het ontstaansmoment van de kosmos. Uit een soepje van botsende elementaire deeltjes gekoppeld aan een reusachtige energie - zeg maar een bedrijvige oerchaos - ontstond een universum dat nog altijd verbaast door haar regelmaat en haar oneindige variatie van dingen.

Participatie lijkt daar een beetje op.

Soms lijkt zo'n proces een chaos, een wirwar van ideeën die een eigen bestaan leiden naast de technocratische werkelijkheid. O ja, er is zeker sprake van energie, soms te veel zelfs, en ook van botsingen. Heel wat bestuursverantwoordelijken houden dan ook hun hart vast voor participatie: bang voor de Big Bang.

En de vooroordelen zijn niet uit de lucht gegrepen: het vraagt extra geld, je geeft kritiek een forum, alles gaat trager, je hebt het niet in de hand, de oppositie krijgt een gedroomde opportuniteit, het proces verloopt vaak chaotisch en zonder kennis van geplogenheden...

Toch geeft een blik in deze kosmos dat wantrouwen geen gelijk.

Participatie wordt niet alleen gemaakt, ook gesmaakt.

Gemeenten die ruimte creëren voor participatie voelen zich sterker, bezitten een betrokken band met hun bewoners, creëren een enorm draagvlak en krijgen zelfs werkbare ideeën aangereikt. Veel groepen steken zelf graag de handen uit de mouwen: mentale en financiële winst! Van win-win gesproken!

Daarom wijden we de middenbladzijden van deze brochure aan het ontkrachten van vooroordelen over bewonersparticipatie en maken je zo nog meer wegwijs in de inhoud van deze uitgave.

Big Bang is een moment van creatie. Van creativiteit ook. En van wetmatigheid.

De natuur bewees ons miljarden jaren geleden al dat het kon...

Big Bang!

Big Bang!

Participatie kost geld

Niet waar. De grote meerderheid van de bewonersvragen gaat over meer informatie. Er zijn ook vragen over zaken waar al middelen voor voorzien zijn. Daarnaast zijn er voorstellen waar het bestuur wel achter staat, maar waar nog niet direct middelen voor zijn. Tot slot zijn er ook nieuwe ideeën waarvan bekeken moet worden of ze de investering wel waard zijn. Maak goede ideeën niet meteen monddood door de knip op de portemonnee. Luister en laat je inspireren.

Lees meer op blz. 15, 19, 39

Dossiers zijn te complex voor leken

Zijn bewoners voldoende onderlegd om op bestuursniveau hun zegje te doen? Een politiek beleid ligt anders: het ritme van beslissen en de procedures zijn onbekend voor een doorsnee bewoner. Voorwaarde is dus goede informatie, deskundige uitleg. Zijn politici bereid kennis te delen? Bereid om te gaan met goed geïnformeerde bewoners?

Lees meer op blz. 35, 39, 41, 43

Participatie kost tijd

Klopt. Een van de moeilijkste punten uiteindelijk. Maar gedragen democratie werkt op lange termijn: een te snelle implementatie kan zich als een boemerang keren en kost achteraf nog veel meer tijd. Bovendien hoef je zelf niet alle participatievergaderingen mee te maken. Maak een strategische taakverdeling met andere bestuursleden, gemeenteraadsleden en ambtenaren.

Lees meer op blz. 15, 19, 21, 41, 43

Je hebt niet alles in de hand

Bewoners gaven ons toch een mandaat? Dus waarom mogen we dan niet beslissen, in eer en geweten? Beslissen blijft sowieso bevoegdheid van een bestuur, maar het is zeker verrijkend te horen wat je kiespubliek van jouw voorstel denkt, en zelf nog een stap verder: misschien zijn hun voorstellen verrassend én goed. Tenslotte zijn zij ervaringsdeskundigen!

Bewoners en bestuur kunnen ook samen naar externe partners stappen. Dat kan de slagkracht groter maken!

Lees meer op blz. 15, 35

Je geeft criticasters een forum

De mening van bewoners vragen, is de mening van bewoners krijgen. En zo lijkt het wel alsof je zelf kritiek op jouw beleid organiseert! Toch leert onze expertise dat als bewoners ernstig genomen worden, de kritiekfase omgebogen wordt tot een constructief samenspel. Laat bewoners jou leren kennen. Je hoeft niet maatjes te zijn met iedereen. Ieder zijn rol. En geef groepen af en toe een pluim.

Lee meer op blz. 17, 19, 35, 45

10 Big Bang vooroordelen, 10 praktijkervaringen... voor een boost!

1 *'Financiële beperkingen zijn een realiteit maar maken niet alles onmogelijk. We proberen de weinige middelen maximaal te benutten. En elkaar goed proberen te verstaan kost absoluut geen geld en lost ook veel op.'*

(Martine Rabaey, schepen Alveringem)

2 *'Als je bewoners al in de beginfase zaken meegeeft, dan word je achteraf niet teruggefloten en moet je niet terug totaal herbeginnen of veranderen.'*

(Kristof Pector, cultuurbeleidscoördinator Zonnebeke)

3 *'Bewonersparticipatie betekent niet dat je de macht van de politiek afneemt. Je moet openheid creëren en bewoners de kans geven om ideeën in te brengen.'*

(John Vermote, jeugdconsulent De Panne)

4 *'Als bestuurder mag je vragen niet altijd als kritiek bekijken maar eerder als uitdaging. Dan kijk je daar op een andere manier tegenaan.'*

(Loes Vandromme, schepen Poperinge)

5 *'Niet iedereen wil participeren dus je hoeft er niet op te wachten, maar je moet wel moeite doen om veel mensen te bereiken en je communicatie zo open mogelijk te houden.'*

(Frans Verhegge, gemeenteraadslid Veurne)

6 *'Als je bewonersgroepen opricht, mag je niet verwachten dat ze voor alles en nog wat zullen applaudiseren. Ze mogen kritisch zijn, ze mogen dromen maar liefst realistisch.'*

(Bart Wemaere, beleidscoördinator vrije tijd Poperinge)

7 *'Positief is dat bij bewoners, door mee te kunnen discussiëren, hun blik verruimt. Door duidelijke en open communicatie wordt de gedragenheid bij en betrokkenheid van bewoners groter.'*

(Anton Jacobus, stadssecretaris Izegem)

8 *'Waarom komen mensen? Omdat ze zich betrokken voelen bij thema's uit hun directe leefomgeving. Heel vaak gaat het in het begin om persoonlijke ergernissen, maar dit is niet slecht, deze thema's vormen een belangrijke instap om het ruimer verhaal van beleidsvorming te leren kennen.'*

(Jef Germonpré, OCMW-raadslid Veurne)

9 *'Als je bewoners groepeerd dan kun je kritiek ontcrachten. Bewoners mee op de boot nemen en het roer in handen geven, betekent ook verantwoordelijkheid nemen en dan worden mensen kritisch op zichzelf en weten ze dat het allemaal niet zo vanzelfsprekend is.'*

(Gerda Mylle, burgemeester Izegem)

10 *'We moeten proberen om zo vroeg mogelijk informatie te geven aan de bewoners, zodat we geen verkeerde verwachtingen creëren.'*

(Freddy Degraeve, afdelingsverantwoordelijke burger- en welzijnszaken Veurne)

Eigen buurt eerst. Bewoners zoeken altijd hun eigen belang

Zijn bewoners in staat hun individueel belang te overstijgen? De vraag vertrekt van een valse premisse. Want hoe de bewoner individueel zijn leefomgeving ervaart, zal inderdaad zijn vorm van participatie bepalen. Individueel belang is een noodzakelijke stap om tot algemeen belang te komen. Door een goede aanpak, het minimaliseren van kleine knelpunten, een snelle aanpak kan vlug heel wat winst gemaakt worden. Maar geef groepen ruimte om te groeien. Praktijkvoorbeelden bewijzen dat het kan en dat inspraak niet blijft steken bij 'NIMBY' (not in my backyard) of 'PLIMBY' (please in my backyard).

Lees meer op blz. 41, 43

Bewonersgroepen installeren is oppositie creëren

Bewonersgroepen zijn geen onvoorwaardelijke medestanders, geen onvoorwaardelijke tegenstanders. Daarom is het van belang de groep niet te politiseren en te waken over een diversiteit binnen de groep. Een tweede vereiste is goede afspraken maken, betrokkenheid tonen en tegelijk ruimte en vrijheid geven om ideeën te ontwikkelen.

Lees meer op blz. 15, 21, 35

Je kan niet voor iedereen goed doen

Bewoners zijn geen homogene groep. Je kan dus niet voor iedereen goed doen. Participatie is geen beleid, maar een aanvulling op de aanwezige democratie. Spelregels en kans op realisatie moeten altijd correct en realistisch benadrukt worden. Vaak zijn heel wat verschillen in mening te overbruggen met een goed opgebouwde discussie, die nooit de persoon maar altijd de zaak bespeelt.

Lees meer op blz. 17, 35, 41, 43

De groep is niet representatief voor de ganse bevolking

Als het wachten is tot een groep representatief is, vooraleer een mening mag geuit worden, tja... dan is het lang wachten. Pers, studiediensten, belangengroepen... zijn meestal ook niet representatief. Argumenten worden op hun inhoud bekeken, niet op het aantal koppen dat daar achter staat. Participatiegroepen trekken mondige bewoners aan. Vanuit jouw positie kun je ze aanmanen ook de stem van de minder mondige buur te beluisteren.

Lees meer op blz. 21, 23, 41

Je creëert te hoge verwachtingen

Maak een duidelijk onderscheid tussen enerzijds het geven van informatie (als een beslissing nakend is of al genomen is) of het polsen naar voorstellen en deze interactief bespreken (dan is er binnen het beleid nog ruimte tot [her]oriëntatie. Een mening vragen terwijl alles al beslist is, is vragen om moeilijkheden.

Lees meer op blz. 17, 23, 41, 43, 45